

Tavoitteiden saavuttamisessa huomioidaan oppilaan ikätaso. Osaamisen tasoa arvioitaessa oletetaan, että alemmat tavoitteet on saavutettu.

Suomen kieli ja kirjallisuus 4 lk Arvioitavat tavoitteet				
Vuorovaikutus ja ilmaisu T1, T2, T3, T4	Tietää, että on eri tapoja viestiä. Osallistuu luokan esityksiin.	Tietää, että viestintätavalla on merkitystä vastaanottajalle. Harjoittelee ilmaisua erilaisissa viestintä- ja esitystilanteissa.	Havainnoi omia vuorovaikutustaitojaan, ymmärtää osittain valintojensa merkityksen ryhmäviestinnässä. Ilmaisee itseään monipuolisesti erilaisissa tilanteissa, myös koulun yhteisissä tilaisuuksissa.	Ymmärtää valintojensa merkityksen ryhmäviestinnässä, harjoittelee tavoitteellisuutta. Ilmaisee itseään eläytyen, osallistuu esitysten suunnitteluun ja toteutukseen.
Lukeminen (tekstin tulkitseminen) T5, T6, T7, T8	Lukee ja ymmärtää erilaisia lyhyitä tekstejä tutuista aiheista. Tunnistaa eri tietolähteitä.	Lukee lyhyitä tekstejä ja osaa kertoa pääasiat ohjatusti. Osaa ohjatusti etsiä tietoa eri tietolähteistä.	Lukee erilaisia lyhyitä tekstejä, osaa kertoa pääasiat omin sanoin. Osaa pohtia ohjatusti tiedon luotettavuutta.	Lukee sujuvasti erilaisia tekstejä. Ymmärtää lukemansa.
Kirjoittaminen (tekstin tuottaminen) T9, T10, T11, T12	Osaa ohjatusti kirjoittaa lyhyen tekstin. Tunnistaa virkkeen.	Osaa kirjoittaa lyhyen tekstin käsin ja näppäimistöllä.	Osaa ohjatusti kirjoittaa erilaisia tekstejä.	Osaa kirjoittaa erilaisia lyhyitä tekstejä pääsääntöisesti oikein.
Kielitietoisuus (Kielen, kirjallisuuden ja kulttuurin ymmärtäminen) T13, T14, T15	Tunnistaa tieto- ja kertomustekstin. Tunnistaa jonkin kieltä kuvaavan käsitteen (<i>substantiivi, adjektiivi, verbi, pronomini</i>). Lukee ja esittelee jotakin lukemaansa.	Osaa ohjatusti luokitella sanoja.	Osaa luokitella sanoja. Lukee sovitut kirjat ja jakaa lukukokemuksensa sovitusti.	Käyttää kieltä kuvaavia käsitteitä. Lukee kirjallisuutta (myös vapaa-ajalla).

Suomi toisena kielenä asiakirjan lopussa.

Matematiikka 4 luokka Arvioitavat tavoitteet	1	2	3	4
Työskentelyn taidot T2, T3, T4, T5, T6	Osaa nimetä ja muistaa joitain oppimiaan asioita. Kokeilee ongelmanratkaisustrategioita ohjatusti.	Tunnistaa oppimiaan asioita ja tekee ohjatusti joitain perusteltuja päätelmiä. Tekee ohjatusti havaintoja oppimistaan asioista.	Tunnistaa ja osaa nimetä oppimiaan asioita. Perustelee ohjatusti päätelmiään havaintojensa pohjalta (<i>yksinkertaiset laskulausekkeet</i>). Käyttää ohjatusti ongelmanratkaisustrategioita.	Tekee perusteltuja päätelmiä. Tekee havaintoja ja ratkaisee ongelmatehtäviä.
Lukukäsite ja kymmenjärjestelmä T8, T9	Nimeää murtolukuja. Laskee ohjatusti murtolukujen peruslaskutoimituksia apuvälineiden avulla.	Tunnistaa negatiivisia kokonaislukuja. Osaa ohjatusti laskea murtolukujen peruslaskutoimituksia.	Nimeää negatiivisia kokonaislukuja. Osaa ohjatusti laskea murtolukujen peruslaskutoimituksia eri tilanteissa.	Osaa laskea murtolukujen peruslaskutoimituksia. Käyttää negatiivisia kokonaislukuja osana lukujärjestelmää.
matemaattiset käsitteet, merkinnät ja laskutaito T7, T10	Osaa kertolaskut 1-10 apuvälineiden avulla. Osaa ohjatusti käyttää kertolaskualgoritmia ja laskea jakolaskuja apuvälineiden avulla.	Osaan kertolaskut 1-10 osittain. Osaa osittain itsenäisesti käyttää kertolaskualgoritmia ja laskea jakolaskuja.	Osaa kertolaskut 1-10. Osaa käyttää kertolaskualgoritmia ja laskea sisältö- ja ositusjakolaskuja. Osaa ohjatusti jakaa lukuyksiköittäin.	Osaa laskea sujuvasti kerto- ja jakolaskuja ja hyödyntää laskutoimitusten ominaisuuksia ja niiden välisiä yhteyksiä.
Geometria, mittaaminen, taulukot, diagrammit ja tilastot, ohjelmointi T11-T14	Luokittelee joitakin kappaleita (<i>lieriöt ja kartiot</i>). Tekee ohjatusti yksinkertaisia mittayksikkömuunnoksia.	Tekee joitakin mittayksikkömuunnoksia apuvälineen avulla.	Luokittelee kappaleita ja tunnistaa joidenkin kuvioiden ominaisuuksia. Ymmärtää mittayksikköjärjestelmän rakenteen.	Hyödyntää kuvioiden ja kappaleiden ominaisuuksia ja luokittelee niitä sujuvasti. Tekee sujuvasti mittayksikkömuunnoksia.

Englanti 4lk Arvioitavat tavoitteet	1	2	3	4
Kulttuurinen moninaisuus, kielitietoisuus ja kielenopiskelutaidot T1, T3, T5, T6	<p>Tietää, että suomen ja englannin kielessä on erilaisia rakenteita.</p> <p>Osaa nimetä joitakin tilanteita, joissa englannin kieltä voi käyttää.</p> <p>Opiskelutarvikkeista ja kotitehtävistä huolehtimisessa on toistuvia vaikeuksia.</p> <p>Harjoittelee työskentelyä parin kanssa.</p>	<p>Osaa antaa jonkin esimerkin suomen ja englannin kielen eroista.</p> <p>Osaa nimetä useita englannin kielen käyttötilanteita.</p> <p>Huolehtii vaihtelevasti opiskelutarvikkeistaan ja kotitehtävistään.</p> <p>Osaa työskennellä parin kanssa ohjatusti helpoissa tehtävissä. Harjoittelee oman osaamisen arviointia.</p>	<p>Osaa verrata suomen kieltä englannin kieleen.</p> <p>Havaitsee omassa elämässään tilanteet, joissa englannin kieltä käytetään.</p> <p>Huolehtii pääsääntöisesti opiskelutarvikkeistaan ja kotitehtävistään.</p> <p>Osaa ohjatusti työskennellä parin kanssa ja arvioida omaa osaamistaan.</p>	<p>Osaa antaa useita esimerkkejä suomen ja englannin kielen eroista.</p> <p>Havaitsee kielenkäyttötilanteet ja yrittää tällöin itsekin käyttää englannin kieltä.</p> <p>Huolehtii opiskelutarvikkeistaan ja kotitehtävistään.</p> <p>Osaa työskennellä parin kanssa ja ohjatusti pienessä ryhmässä, osaa jonkin verran arvioida omaa osaamistaan myös itsenäisesti.</p>
Kehittyvä kielitaito T7, T10, T11	<p>Ääntää sanoja kirjoitusasun mukaisesti, tunnistaminen usein vaikeaa.</p> <p>Ymmärtää useimmiten helpot kysymykset, jotka koskevat omaa elämää. Vastaaminen on vielä vaikeaa.</p> <p>Tunnistaa ohjatusti verbit (myös olla- ja omistaa verbit) helpoista lauseista, niiden käytössä on vielä runsaasti virheitä.</p>	<p>Ääntää sanat useimmiten tunnistettavasti, äidinkielen vaikutus kuuluu vielä selvästi.</p> <p>Osaa vastata yksinkertaisiin kysymyksiin omasta elämästään.</p> <p>Tunnistaa olla- ja omistaa-verbit helpoista teksteistä, harjoittelee käyttöä. Harjoittelee yleispreesensin myönteisiä ja kielteisiä muotoja, virheitä esiintyy vielä melko runsaasti.</p>	<p>Ääntää lyhyet sanat sujuvasti ja tunnistettavasti. Tuntee useita foneettisia aakkosia.</p> <p>Osaa kertoa lyhyesti omaan elämäänsä liittyvistä asioista (esim. perhe, koulu, ruoka).</p> <p>Osaa käyttää olla- ja omistaa-verbejä sekä yleispreesensia pääsääntöisesti oikein helpoissa tilanteissa ja rakenteissa. Kielto- ja kysymysrakenteet sekä 3.persoonan s tuottavat vielä vaikeuksia.</p>	<p>Ääntää sanat useimmiten oikein. Tuntee melko hyvin foneettiset aakkoset.</p> <p>Osaa kertoa omaan elämäänsä liittyvistä asioista (myös suku, harrastukset, ammatit, omat kiinnostuksen kohteet ja kokemukset...).</p> <p>Osaa käyttää olla- ja omistaa-verbejä sekä yleispreesensia pääsääntöisesti oikein.</p>

Ympäristöoppi 4. luokka Arvioitavat tavoitteet	1	2	3	4
Merkitys, arvot, asenteet T1-T3	Suhtautuu välinpitämättömästi ympäristöön. Tarvitsee ohjausta opiskelussa.	Harjoittelee toimimaan ympäristöä kunnioittaen. Tunnistaa osaamisensa vaihtelevasti.	On kiinnostunut ympäristöopista ja osaa huomioida ympäristöä valinnoissaan. Osaa asettaa pieniä oppimistavoitteita.	Kunnioittaa valinnoillaan ympäristöä ja edistää kestävää kehitystä. Tunnistaa osaamisensa ja osaa asettaa tavoitteita oppimiselleen.
Tutkimisen ja toimimisen taidot T4-T11	Tekee pieniä kokeita ja tutkimuksia melko itsenäisesti. Tarvitsee työskentelyssä ohjausta. Tunnistaa joitakin teknologisia sovelluksia (esim. peili, linssit, jousi ja vipu). Tarvitsee apua tieto- ja viestintäteknologian käytössä ympäristöopin aihepiireissä. Tietää turvallisen työskentelyn periaatteet. Tunnistaa terveellisiin elämäntapoihin liittyviä asioita. Tarvitsee ohjausta vuorovaikutustilanteissa.	Tietää tutkimusvaiheet. Osaa itse suunnitella tutkimuksia ja esittää tuloksia muille. Osaa käyttää teknologisia sovelluksia arjessa. Hallitsee TVT:n käytön perusteet. Osaa yleensä toimia vastuullisesti ja työskennellä ryhmässä. Ymmärtää terveellisten elämäntapojen merkityksen.	Osaa muodostaa kysymyksiä eri aihepiireistä ja suunnitella omia tutkimuksia. Esittää tutkimustuloksia eri tavoin, tarkoituksenmukaisia välineitä käyttäen. Ymmärtää arjen teknologisten sovellusten toimintaperiaatteita. TVT-aidot ovat hyvät. Toimii turvallisuutta ja hyvinvointia edistäen. Toisten huomioon ottaminen ryhmätyötilanteissa onnistuu.	Hallitsee hyvin tutkimusvaiheet ja osaa soveltaa tietojaan uusien, omien tutkimusten tekemiseen. Osaa vertailla tuloksia ja arvioida niiden järjestyttää. Osaa hyödyntää arjen teknologisia sovelluksia sekä tieto- ja viestintäteknologiaa tarkoituksenmukaisesti. Osaa toimia vastuullisesti erilaisissa tilanteissa. Osaa arvioida oman toimintansa seurauksia.
Tiedot ja ymmärrys T12-T19	Tunnistaa joitakin ympäristöopin käsitteitä ja ilmiöitä. Osaa ohjatusti tutkia ja kuvata niitä. Löytää ympäristöopin aiheisiin liittyvää tietoa jonkin verran.	Osaa käyttää monia ympäristöopin käsitteitä. Osaa selittää yksinkertaisia ilmiöitä ja antaa niistä esimerkkejä. Osaa etsiä ympäristöopin aiheisiin liittyvää tietoa eri lähteistä.	Osaa käyttää ympäristöopin käsitteitä oikein. Osaa selittää ilmiöitä niitä kuvaavien mallien avulla (kartat, aineen olomuotojen muutokset ym.). Osaa arvioida löytämänsä tiedon luotettavuutta.	Ilmaisee ja perustelee näkemyksiään monipuolisesti ympäristöopin käsitteitä ja malleja käyttäen. Osaa valita löytämistään tiedoista olennaisen, ja perustella valintansa.

Uskonto 4 lk Arvioitavat tavoitteet	1	2	3	4
Uskontoa ja kulttuuria koskeva tieto ja monilukutaito T1, T2, T3, T5, T6, T7,	Tunnistaa opiskeltavan uskonnon pyhiin paikkoihin liittyviä tunnusmerkkejä ja osaa nimetä ne. Tunnistaa opiskeltavaan uskontoon kuuluvia juhlapyyhiä.	Osaa nimetä opiskeltavan uskonnon pyhän paikan. Osaa nimetä ja kertoa keskeisiä asioita jostakin opiskeltavan uskonnon juhlapyhästä.	Osaa kertoa opiskeltavan uskonnon pyhän paikan ja juhlapyhän. Osaa nimetä juhlapyhään liittyvän tavan tai käyttäytymisohjeen. Käyttättyy asiallisesti uskonnollisissa tilaisuuksissa.	Tunnistaa ja osaa kertoa uskonnollisiin paikkoihin ja rituaaleihin liittyviä tapoja tai käyttäytymisohjeita.
Etiikka ja eettinen pohdinta T8, TT9, T10	Nimeää jonkun opiskeltavaan uskontoon liittyvän eettisen periaatteen esimerkin avulla. Tunnistaa jonkun YK:n Lapsen oikeuksien sopimukseen kuuluvan oikeuden.	Osaa kertoa opiskeltavaan uskontoon liittyvästä eettisestä periaatteesta. Osaa kertoa jonkun YK:n Lapsen oikeuksien sopimukseen kuuluvan oikeuden.	Vertailee ohjatusti opiskeltavaan uskontoon kuuluvien eettisten periaatteiden tilannekohtaista soveltuvuutta. Tunnistaa joitain YK:n Lapsen oikeuksien sopimukseen kuuluvan asioita omassa lähiympäristössä.	Pohtii ohjatusti erilaisten ratkaisujen eettisiä perusteluja. Osaa kertoa joitain esimerkkejä YK:n Lapsen oikeuksien sopimukseen kuuluvista oikeuksista ja niiden merkityksestä.
Oppimaan oppimisen taidot ja vuorovaikutus T4, T11	Kertoo ajatuksistaan ja kuuntelee toisten ajatuksia.	Huomioi toisten tunteet kertoessaan näkemyksiään toisille.	Huomioi toisten näkökulmat keskustelussa ja kertoo rakentavasti omat ajatuksensa.	Keskustelee ajatuksistaan ja on valmis muokkamaan omia näkökulmiaan, mikäli se on perusteltua.

Elämäkatsomustieto 4 lk Arvioitavat tavoitteet	1	2	3	4
Oppimisen ja ajattelun taidot T3, T7	Tunnistaa joitain oppimiselle asetettuja tavoitteita.		Osaa kertoa jonkin oppimiselle asetetun tavoitteen	Ymmärtää, mihin tarvitaan kestävää kehitystä. Osaa asettaa oppimiselle tavoitteita, tarvitsee vielä ohjausta.
Tiedon hallinta ja soveltaminen T1, T5, T6, T9	Tunnistaa tunteen onnellisuus. Tunnistaa joitain eri kulttuureihin tai katsomuksiin kuuluvia asioita. Tunnistaa YK:n ihmisoikeuksien sopimukseen kuuluvia asioita sekä käsitteet oikeus ja velvollisuus.	Osaa kertoa onnellisuudesta. Osaa kertoa esimerkin jostain kulttuuriin kuuluvasta asiasta. Osaa nimetä joitakin ihmisoikeuksiin kuuluvia asioita.	Osaa kertoa esimerkin oikeudesta ja velvollisuudesta sekä tasa-arvosta tai yhdenvertaisuudesta. Tunnistaa suomalaisia kulttuurivähemmistöjä.	Osaa tehdä yhteistyötä kaikkien ryhmäläisten kanssa, huolehtii velvollisuksistaan.. Osaa kertoa esimerkin suomalaisesta kulttuurivähemmistöstä. Osaa kertoa lapsen oikeuksiin kuuluvia asioita.
Vuorovaikutus- ja väittelytaidot, vastuullinen toiminta T2, T4, T8, T10	Tunnistaa mielipiteitään ja kertoo niistä. Osaa kertoa joitain kestävään kehitykseen kuuluvia asioita..	Kertoo omista mielipiteistään ohjatusti ryhmässä. Tuntee kestävää kehitystä edistäviä arjen toimintatapoja.	Osallistuu keskusteluun ja kertoo omista mielipiteistään. Osaa kertoa kestävä kehityksen periaatteesta.	Perustelee mielipiteitään.

Yhteiskuntaoppi 4lk Arvioitavat tavoitteet	1	2	3	4
Yhteiskunnassa tarvittavien tietojen ja taitojen omaksuminen sekä yhteiskunnallinen ymmärrys T3-T6	<p>Tuntee säännöt.</p> <p>Tietää kuuluvansa erilaisiin yhteisöihin.</p> <p>Tunnistaa käsitteet tasa-arvo, ihmisoikeudet ja oikeusjärjestelmä.</p> <p>Tietää pääpiirteissään, mitä medialla tarkoitetaan.</p> <p>Ymmärtää, että työnteko vaikuttaa perheen toimeentuloon.</p> <p>Tietää, että yhteiskunnan eri toimijoilla on erilaisia arvoja ja tarkoitusperiä.</p>	<p>Osaa noudattaa sääntöjä.</p> <p>Osaa antaa esimerkkejä yhteisöistä, joihin itse kuuluu.</p> <p>Tietää pääpiirteissään, mitä käsitteet tasa-arvo, ihmisoikeudet ja oikeusjärjestelmä tarkoittavat.</p> <p>Ymmärtää, että medialla voidaan vaikuttaa.</p> <p>Ymmärtää, että työnteko vaikuttaa perheen toimeentuloon ja yhteiskunnan toimintaan.</p> <p>Tietää, että ihmiset välittävät tietoa omien arvojensa ja tarkoitusperiensä mukaan.</p>	<p>Osaa selittää yhteisten sääntöjen merkityksen ja noudattaa niitä.</p> <p>Tietää, mihin yhteisöihin kuuluu ja ymmärtää jonkin verran, mitä oikeuksia ja velvollisuuksia ne hänelle tuovat.</p> <p>Osaa antaa esimerkin tasa-arvoisesta toiminnasta ja oikeusjärjestelmän toiminnasta.</p> <p>Harjoittelee arvioimaan median vaikutusta omassa elämässään.</p> <p>Ymmärtää, että työnteko ja yrittäjyys vaikuttavat perheen toimeentuloon ja yhteiskunnan toimintaan. Ymmärtää, että koulussa opitaan työelämässäkin tarvittavia taitoja.</p> <p>Osaa luetella joitakin eri tahoja, joilla on erilaisia arvoja ja tarkoitusperiä.</p>	<p>Osallistuu sääntöjen laatimiseen ja pohtii niiden merkitystä.</p> <p>Osaa pohtia omaa rooliaan yhteisöissä, joihin kuuluu.</p> <p>Oppilas osaa perustella, miksi ihmisoikeudet ovat tärkeitä ja mihin oikeusjärjestelmää tarvitaan.</p> <p>Osaa kuvailla, millainen merkitys medialla on hänen omassa elämässään.</p> <p>Ymmärtää, että vastuullinen työnteko ja suunnitelmallisuus vaikuttavat omaan koulutyöhön ja siinä menestymiseen.</p> <p>Osaa selittää esimerkkien avulla, että eri toimijoiden tuottamaan yhteiskunnalliseen tietoon liittyy erilaisia arvoja, näkökulmia ja tarkoitusperiä.</p>
Yhteiskunnallisen tiedon käyttäminen ja soveltaminen T7-T9	<p>Tunnistaa käsitteen demokratia. Osaa kertoa mielipiteensä ja kuunnella toisten näkemyksiä tutuista asioista.</p> <p>Tunnistaa käsitteet tulot, menot, säästäminen, kuluttaminen.</p> <p>Tietää, että varsinkin sähköisen median käyttämiseen liittyy turvallisuusnäkökulmia.</p>	<p>Osaa kertoa mielipiteensä ja kuunnella toisia. Ymmärtää, että kaikkia toiveita ei voida toteuttaa.</p> <p>Osaa selittää yksinkertaisesti käsitteet tulot, menot, säästäminen, kuluttaminen. Ymmärtää, että perheillä on erilaisia tuloja ja menoja.</p>	<p>Ymmärtää, miksi on tärkeää kuulla ja tulla kuulluksi. Hyväksyy enemmistön kannan, vaikka se olisi oman näkemyksen vastainen.</p> <p>Ymmärtää, että rahankäyttöä kannattaa suunnitella ja että kulutusvalinnoilla on merkitystä. Ymmärtää pääpiirteissään, millaisia menoja perheen talouteen kuuluu ja mistä perheen tulot muodostuvat.</p> <p>Ymmärtää, että mediasta saa tietoa ja sitä voi käyttää toiminnan välineenä. Harjoittelee turvallisuusnäkökulmien huomioimista.</p>	<p>Harjoittelee demokraattisen toiminnan periaatteita ja vaikuttamista lähiyhteisöissä.</p> <p>Harjoittelee rahankäyttönsä suunnittelua ja ymmärtää säästämisen merkityksen. Osaa jonkin verran arvioida kulutusvalintojensa vaikutuksia ympäristön kannalta.</p> <p>Oppilas osaa käyttää mediaa yhteiskunnallisen ajattelun ja toiminnan välineenä sekä pohtia sen käyttämiseen liittyviä turvallisuusnäkökulmia.</p>

Musiikki 4. luokka Arvioitavat tavoitteet	1	2	3	4
Musiikilliset yhteistyötaidot T1, T2, T9	Oppilas yrittää laulaa ja soittaa ryhmän jäsenenä. Oppilas osaa yleensä kuunnella muiden musisointia häiritsemättä.	Oppilas osallistuu yhteismusisointiin. Oppilas osaa kuunnella muiden musisointia häiritsemättä.	Oppilas osallistuu yhteismusisointiin aktiivisesti ja keskittyy kuuntelemaan muiden musisointia.	Oppilas osallistuu yhteismusisointiin aktiivisesti ja omalla esimerkillisellä toiminnallaan innostaa myös muita musiikilliseen toimintaan.
Musisointi ja ilmaisu T1, T3, T4, T5, T6, T8, T9	Oppilas osaa tunnistaa rytmi-, melodia- ja säestyssoittimia ja osaa käsitellä niitä oikein. Oppilas harjoittelee niillä soittamista. Oppilas yrittää liikkua musiikin mukana. Oppilas osaa kuunnella musiikkia.	Oppilas osaa nimetä rytmi-, melodia- ja säestyssoittimia. Oppilas osaa soittaa jotain rytmi- tai melodiasoitinta. Oppilas yrittää pysyä soittaessaan oikeassa tempossa. Oppilas osaa kuunnella musiikkia ja kuvata liikkeillään musiikissa tapahtuvia muutoksia.	Oppilas osaa soittaa useampaa kuin yhtä rytmi- tai melodiasoitinta oikeassa tempossa pysyen. Oppilas osaa liikkua musiikin mukaan keksien itse luovia ratkaisuja. Oppilas harjoittelee esiintymistä pienelle yleisölle. Oppilas yrittää harjoitella tavoitteen asettamista ja tavoitteen mukaan toimimista oman musiikillisen osaamisensa kehittämiseksi.	Oppilas osaa soittaa useampaa rytmi- tai melodiasoitinta oikeassa tempossa pysyen. Oppilas liikkuu musiikin mukaan ja käyttää kehoaan musiikilliseen ilmaisuun. Oppilas esiintyy soittaen tai musiikkia ilmaisten pienelle yleisölle. Oppilas harjoittelee tavoitteen asettamista musiikillisen osaamisensa kehittämiseksi. Oppilas yrittää toimia asettamansa tavoitteen mukaisesti yhteismusisoinnissa.
Musiikin peruskäsitteiden hahmottaminen T7	Oppilas osaa nimetä neljännellä luokalla opetettavat musiikin peruskäsitteet. Oppilas tunnistaa musiikin merkintätapoja ja harjoittelee niiden noudattamista.	Oppilas osaa neljännellä luokalla opetettavat musiikin peruskäsitteet. Oppilas tuntee musiikin merkintätapoja ja osaa ohjatusti noudattaa niitä.	Oppilas ymmärtää, mitä opitut yksinkertaiset musiikin peruskäsitteet tarkoittavat. Oppilas tuntee musiikin merkintätapoja ja osaa noudattaa niitä.	Oppilas osaa käyttää opittuja musiikin peruskäsitteitä ja merkintätapoja musiikin tunneilla.

Kuvataide 4lk Arvioitavat tavoitteet	1	2	3	4
Havaitseminen, tulkinta ja arvot T1, T2, T6, T7, T8, T9, T10, T11	<p>Havaitsee ohjatusti ympärillään olevaa taidetta ja osaa vastata helppoihin kysymyksiin siitä.</p> <p>Tietää, että teosta voi tarkastella eri näkökulmista.</p> <p>Tunnistaa ohjatusti joitakin tunnettuja suomalaisia teoksia. Ymmärtää, että kulttuuriympäristö voi vaikuttaa teoksiin.</p> <p>Ymmärtää, että teoksilla voidaan pyrkiä vaikuttamaan.</p>	<p>Havaitsee ohjatusti ympärillään olevaa taidetta ja osaa jonkin verran keskustella siitä.</p> <p>Osaa tarkastella ohjatusti teosta joistakin helpoista näkökulmista (esim. aihe, muoto, tekijä).</p> <p>Tietää jonkun suomalaiselle taiteelle historiallisesti tyypillisen aiheen (Kalevala, luonto) ja tunnistaa joitakin tunnettuja teoksia. Ymmärtää ohjatusti kulttuurisidonnaisia vaikutteita pohjoismaisessa taiteessa.</p> <p>Ymmärtää vaihtelevasti, mihin asiaan teoksilla pyritään vaikuttamaan.</p>	<p>Havainnoi ympärillään olevaa taidetta, osaa ohjatusti keskustella siitä ja jonkin verran perustella mielipiteitään teoksesta.</p> <p>Osaa tarkastella ohjatusti teosta useista eri näkökulmista (aihe, muoto, sanoma, tekijä, katsoja...)</p> <p>Tietää suomalaiselle taiteelle tyypillisiä aiheita ja tunnistaa joitakin tunnettuja suomalaisia teoksia. Tietää joitakin pohjoismaisen taiteen kulttuurisidonnaisia piirteitä.</p> <p>Ymmärtää ohjatusti, mihin teoksella pyritään vaikuttamaan ja osaa sanallistaa näkemyksiään. Pystyy ohjatusti toteuttamaan vaikuttamaan pyrkivän teoksen.</p>	<p>Havaitsee visuaalista kulttuuria, osaa perustellusti keskustella siitä ja hyödyntää havaintojaan töissään.</p> <p>Osaa jonkin verran tarkastella teosta eri näkökulmista itsenäisesti.</p> <p>Tietää useita suomalaiselle taiteelle tyypillisiä aiheita, tunnistaa ja osaa nimetä joitakin tunnettuja teoksia ja taiteilijoita. Osaa tunnistaa Pohjoismaisten kulttuurien visuaalisia piirteitä teoksissa.</p> <p>Osaa itse ideoida ja toteuttaa vaikuttavan teoksen.</p>
Tuottaminen T4, T5	<p>Osaa tehdä kuvia joistakin opiskeltavista aiheista.</p> <p>Käyttää ohjeen mukaan ja ohjatusti erilaisia tekniikoita ja työtapoja.</p>	<p>Osaa tehdä kuvia ohjatusti opiskeltavista aiheista.</p> <p>Osaa käyttää jonkin verran ohjatusti erilaisia tekniikoita/toteutustapoja ja suhtautuu myönteisesti uusien tekniikoiden opiskeluun.</p>	<p>Osaa tehdä kuvia ohjatusti esim. tiettyyn aikakauteen tai kulttuuriin liittyen.</p> <p>Osaa käyttää hyvin joitakin piirtämisen ja maalaamisen eri tekniikoita omissa töissään.</p> <p>On tottunut käyttämään myös muovailua ja rakentelua ilmaisen välineenä.</p> <p>Osaa jonkin verran hyödyntää töissään sommittelun elementtejä: tila, valo, varjo. Ymmärtää mitä on grafiikka ja osaa toteuttaa teoksen.</p>	<p>Osaa ideoida ja tehdä kuvia esim. tiettyyn aikakauteen tai kulttuuriin liittyen.</p> <p>Osaa valita työhönsä sopivan tekniikan ja toteutustavan.</p> <p>Osaa kuvata hyvin kolmiulotteisia kappaleita ja käyttää sommittelun eri elementtejä töissään. Osaa viimeistellä teoksen.</p>

	<p>Osaa tehdä yhteiseen työhön oman osuutensa ohjeen mukaan.</p>	<p>Osallistuu ja suunnittelee jonkin verran yhteisiä töitä ja tekee oman osuutensa siitä.</p>	<p>Osaa kuvata kolmiulotteisia kappaleita. Tunnistaa ja käyttää hyödyksi teoksissaan ihmisen mittasuhteita. Käyttää ja opiskelee mielelläni uusia tekniikoita, myös digitaalisia. Osaa tehdä työn yhdessä parin kanssa.</p>	<p>Osaa suunnitella töitä yhdessä pienen ryhmän kanssa ja huomioida toisten toiveet myös toteutuksessa.</p>
--	--	---	---	---

Käsityö 4lk Arvioitavat tavoitteet	1	2	3	4
Ideointi ja suunnittelu T1, T2, T3, T6	Oppilas tarvitsee tukea ideointinsa ja suunnittelunsa loppuun saattamiseksi.	Oppilas pystyy ohjatusti tekemään toteutuskelpoisen suunnitelman ideoinnin pohjalta.	Oppilas osoittaa kiinnostusta suunnitelmien tekemiseen ideointinsa pohjalta. Hän pystyy melkein aina pitkäjänteiseen suunnitteluun.	Pystyy itsenäisesti tekemään ideointinsa pohjalta toteutuskelpoisia suunnitelmia, ja harjoittelee työvaiheiden kirjaamista. Haluaa suunnitella persoonallisia töitä ja etsii itse ideoita.
Kokeilu, tekeminen, soveltaminen T3, T4, T5, T6, T8	Oppilas harjoittelee työvälineiden ja peruskäsitteiden tunnistamista. Oppilas huolehtii vaihtelevasti yhteisistä ja omista tavaroista. Oppilas tarvitsee paljon harjoitusta pitkäjänteisessä työskentelyssä.	Oppilas tunnistaa muutamia peruskäsitteitä ja työvälineitä. Hän siivoaa, kun siitä huomautetaan. Oppilas harjoittelee pitkäjänteistä työskentelyä.	Oppilas tunnistaa työvälineet ja peruskäsitteistön. Hän myös huolehtii käyttämistään tavaroista. Oppilas työskentelee pitkäjänteisesti.	Oppilas osaa käyttää tarvittavia työvälineitä oikein ja puhuu opituilla käsitteillä ymmärrettävästi. Huolehtii ja auttaa oma-aloitteisesti siivouksesta. Työskentelee pitkäjänteisesti ja vastuuntuntoisesti.
Dokumentointi ja arviointi T2, T6, T7	Oppilas tarvitsee tukea dokumentoinnin harjoittamisessa. Käsityö ei ole tavoitteen mukainen.	Oppilas harjoittelee käsityöprosessinsa dokumentointia. Yleensä käsityö on käyttökelpoinen. Oppilas harjoittelee ohjatusti vertaisarviointia.	Oppilas dokumentoi käsityöprosessinsa. Käsityö on käyttökelpoinen ja suunniteltuun tarkoitukseen sopiva, mutta se voi olla pientä viimeistelyä vailla. Oppilas arvostaa omaa työtään. Oppilas harjoittelee vertaisarviointia.	Oppilas dokumentoi käsityöprosessinsa. Käsityö on huolellisesti tehty. Oppilas on ylpeä tekemästään työstä. Oppilas kannustaa muita vertaisarvioinnissa..

Liikunta 4lk Arvioitavat tavoitteet	1	2	3	4
Fyysinen toimintakyky T1 - T7	<p>Oppilas osallistuu vaihtelevasti liikuntatehtäviin, yhdessä toimiminen on vielä vaikeaa.</p> <p>Oppilas harjoittelee uimista, ei ole alkeisuimataitoinen.</p> <p>Oppilas osaa vaihtelevasti toimia tarkoituksenmukaisesti peleissä ja leikeissä, ei vielä itse lue pelitilanteita.</p> <p>Oppilaalla on vaikeuksia useissa motorisissa perustaidoissa ja niiden harjoittaminen ei innosta.</p> <p>Oppilas harjoittaa fyysisiä ominaisuuksiaan satunnaisesti, eikä vielä osaa arvioida niitä.</p> <p>Oppilas toimii vaihtelevasti liikunta-, pukeutumis- ja siirtymätilanteissa. Varusteista huolehtimisessa on vielä vaikeuksia.</p>	<p>Oppilas osallistuu liikuntatehtäviin yhdessä muiden kanssa.</p> <p>Oppilas on alkeisuimataitoinen (osaa uida yhtäjaksoisesti 10m)</p> <p>Osaa useimmiten toimia peleissä ja leikeissä tarkoituksenmukaisesti (<i>esim. syöttää omatoimisesti</i>).</p> <p>Oppilaan motoristen perustaitojen taso vaihtelee.</p> <p>Oppilas harjoittaa ohjatusti fyysisiä ominaisuuksiaan (<i>nopeus, liikkuvuus, kestävyys, voima</i>), eikä osaa vielä arvioida niitä.</p> <p>Osaa toimia yleensä asiallisesti ja turvallisesti eri liikuntatilanteissa, myös pukuhuoneessa ja siirtymätilanteissa. Hän huolehtii yleensä liikuntavarusteistaan.</p>	<p>Oppilas osallistuu aktiivisesti liikuntatehtäviin muut huomioiden.</p> <p>Oppilas on alkeisuimataitoinen (osaa uida yhtäjaksoisesti 50m).</p> <p>Oppilas osaa toimia tarkoituksenmukaisesti liikuntatilanteissa.</p> <p>Oppilaan motoriset perustaidot ovat hyvät.</p> <p>Oppilas osaa ohjatusti arvioida fyysisiä ominaisuuksiaan ja harjoittaa niitä.</p> <p>Oppilas toimii asiallisesti ja turvallisesti eri tilanteissa. Oppilas huolehtii liikuntavarusteistaan.</p>	<p>Oppilas osallistuu liikuntatuntien toimintaan yleensä aktiivisesti kokeillen ja harjoitellen erilaisia liikuntatehtäviä muut huomioiden.</p> <p>Oppilas on alkeisuimataitoinen (osaa uida yhtäjaksoisesti 50m).</p> <p>Oppilas tekee eri liikuntatilanteissa, kuten leikeissä ja peleissä tarkoituksenmukaisia ratkaisuja ja keksii niitä myös itse.</p> <p>Oppilaan motoriset perustaidot ovat erittäin hyvät.</p> <p>Oppilas osaa arvioida fyysisiä ominaisuuksiaan ja harjoittaa niitä omatoimisesti.</p> <p>Oppilas osaa ottaa huomioon mahdolliset vaaratilanteet liikuntatunneilla sekä pyrkii toimimaan turvallisesti ja asiallisesti sekä neuvoo tarpeen tullen myös rakentavasti toisia.</p>
Sosiaalinen ja psyykinen toimintakyky T8 - T10	<p>Oppilas käyttäytyy toisia kohtaan vaihtelevasti. Epäonnistuminen on vaikeaa, selittelee ja kieltää.</p> <p>Reilun pelin periaatteet unohtuvat oppilaalta melko usein.</p>	<p>Oppilas käyttäytyy toisia kohtaan hyvin, yleensä myös epäonnistuessaan tai hävitessään.</p> <p>Oppilas toimii yleensä reilun pelin periaatteiden mukaan.</p>	<p>Oppilas käyttäytyy toisia kohtaan hyvin ja kannustavasti. Hän hyväksyy epäonnistumisen ja häviön, ei selittele.</p> <p>Oppilas toimii reilun pelin periaatteiden mukaan, luo hyvää henkeä.</p>	<p>Oppilas osaa toimia eri liikuntatilanteissa yhteisesti sovitulla tavalla muita kunnioittaen ja kannustaen.</p> <p>Oppilas noudattaa reilun pelin periaatteita ja osoittaa pyrkivänsä vastuullisuuteen yhteisissä oppimistilanteissa.</p> <p>Oppilas osaa työskennellä vastuullisesti ja itsenäisesti.</p>

Suomi toisena kielenä 4Ik Arvioitavat tavoitteet	1	2	3	4
Vuorovaikutustilanteissa toimiminen T1, T2, T3	<p>Kuullun tekstin kuuntelu ja ymmärtäminen on minulle vielä vaikeaa.</p> <p>Pystyn ilmaisemaan mielipiteitäni tutuista asioista.</p> <p>En ole vielä valmis pitämään lyhyitä puheenvuoroja.</p>	<p>Kuullun tekstin kuuntelu- ja ymmärtämis-taitoni ovat kehittyneet.</p> <p>Pystyn ilmaisemaan mielipiteitäni.</p> <p>Harjoittelen lyhyitä puheenvuoroja.</p>	<p>Ymmärrän jo hyvin kuultua tekstiä ja opetuspuhetta.</p> <p>Itseilmaisuni on selkeää ja ymmärrettävää.</p> <p>Osaan pitää lyhyen puheenvuoron.</p>	<p>Ymmärrän jo hyvin kuultua tekstiä ja opetuspuhetta eri oppiaineissa.</p> <p>Osaan ilmaista mielipiteeni monipuolisesti.</p> <p>Osaan puhua tilanteen vaatimalla tavalla.</p>
Tekstien tulkitseminen T4, T5, T6	<p>Osaan lukea lyhyitä tekstejä ja ymmärrän pääasiat lukemastani.</p> <p>Harjoittelen sanojen vertailua, luokittelua ja pohdintaa.</p> <p>En vielä ymmärrä tiedon luotettavuuden perusteita.</p>	<p>Osaan lukea pidempiä tekstejä ja ymmärrän pääasiat lukemastani.</p> <p>Ymmärrän sanojen vertailu- ja luokitteluperusteita.</p> <p>Ymmärrän, että kaikki tieto ei ole luotettavaa.</p>	<p>Osaan lukea pidempiä tekstejä ja päätellä vieraiden sanojen ja sanontojen merkityksiä tekstissä. Osaan etsiä tekstistä tärkeän tiedon.</p> <p>Osaan vertailla ja luokitella sanoja.</p> <p>Osaan arvioida tiedon luotettavuutta.</p>	<p>Osaan lukea pidempiä tekstejä, päätellä vieraiden sanojen ja sanontojen merkityksiä ja tulkita tekstejä vertailemalla niitä. Osaan etsiä tekstistä tärkeän tiedon.</p> <p>Osaan arvioida tiedon luotettavuutta yksin ja muiden kanssa.</p>
Tekstien tuottaminen T7, T8, T9	<p>Harjoittelen sujuvaa kirjoittamista käsin ja koneella yksin ja ryhmässä.</p> <p>Harjoittelen oikeinkirjoituksen perusasioita.</p>	<p>Harjoittelen sujuvaa kirjoittamista käsin ja koneella yksin ja ryhmässä.</p> <p>Oikeinkirjoitustaitoni ovat kehittyneet ja osaan muokata tekstejäni palautteen perusteella.</p>	<p>Käsin ja koneella kirjoittamisen taitoni ovat kehittyneet.</p> <p>Osaan käyttää monipuolisesti oikeinkirjoituksen perusasioita. Osaan suunnitella, tuottaa, arvioida ja muokata omia tekstejäni.</p>	<p>Kirjoitan jo sujuvasti käsin ja koneella.</p> <p>Osaan käyttää monipuolisesti oikeinkirjoituksen perusasioita. Osaan suunnitella, tuottaa, arvioida ja muokata omia tekstejäni.</p>
Kielen, kirjallisuuden ja kulttuurin tuntemus T10,	Olen kiinnostunut kirjoista ja teksteistä. Osaan ohjatusti valita	Osaan valita itseäni kiinnostavia kirjoja ja tekstejä.	Luen mielelläni kirjoja ja seuraan sähköistä mediaa. Keskustelen	Jaan lukukokemuksiani mielelläni.

T11, T12	<p>minulle sopivia kirjoja ja tekstejä.</p> <p>Tiedän oman kulttuurini ja suomalaisen kulttuurin juhlia ja perinteitä.</p>	Tunnistan jotakin siitä, mikä eri kulttuureissa ja kielissä on samaa ja mikä erilaista.	<p>niistä.</p> <p>Tiedostan, että omilla kielivalinnoillani on merkitystä muiden kielelliseen käyttäytymiseen.</p> <p>Olen ylpeä kulttuuri-identiteetistäni.</p>	Ymmärrän, että omilla kielivalinnoillani on merkitystä muiden kielelliseen käyttäytymiseen. Arvostan eri kieliä ja kulttuureita.
Kielen käyttö kaiken oppimisen tukena T13, T14, T15	<p>Oppimistavoitteiden asettaminen on minulle vielä vaikeaa.</p> <p>En vielä osaa hyödyntää tv-taitojani tiedonhaussa.</p> <p>En tiedä, mitä tekijänoikeuksilla tarkoitetaan.</p>	<p>Harjoittelen oppimistavoitteiden asettamista.</p> <p>Olen innokas etsimään tietoa sähköisesti.</p> <p>Tiedän, mitä tekijänoikeuksilla tarkoitetaan.</p>	<p>Osaan jo hieman arvioida omaa oppimista ja muiden työskentelyä. Olen innostunut asettamaan oppimistavoitteita.</p> <p>Osaan hyödyntää tv-taitojani tiedonhaussa.</p> <p>Otan huomioon tekijänoikeudet.</p> <p>Tunnistan eri oppiaineiden käsitteitä ja otan niitä käyttöön.</p>	<p>Osaan jo hieman arvioida omaa oppimista ja asettaa oppimistavoitteita.</p> <p>Käytän tv-taitojani tiedonhaussa.</p> <p>Olen oppinut kunnioittamaan tekijänoikeuksia.</p> <p>Käytän eri oppiaineiden käsitteitä.</p>